

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

Zkušební okruhy pro Státní závěrečnou zkoušku v bakalářském studijním programu Právní specializace obor Právo a finance v akademickém roce 2012/2013

zkušební období:
JARO 2013 - ZÁŘÍ 2013 - LEDEN 2014

POVINNÝ PŘEDMĚT: FINANČNÍ PRÁVO

1. Veřejné statky a veřejné finance a jejich vztah k finančnímu právu
  - veřejné statky, jejich spotřeba, producenti a financování produkce veřejných statků
  - pojem finance a peníze, finanční jevy a finanční skutečnosti
  - soukromé a veřejné finance, funkce veřejných financí, složky veřejných financí
  - vztah veřejných statků, financí a práva
2. Charakteristika finančního práva jako samostatného odvětví práva - odvětvotvorná kritéria
  - předmět právní regulace, metoda regulace
  - vnitřní a vnější systémová soudržnost
3. Předmět finančního práva a systematizace finančního práva podle předmětového kritéria
  - předmět finančního práva
  - různé druhy systematizace finančního práva podle předmětového kritéria
4. Metoda regulace ve finančním právu
  - označení metody regulace
  - specifikace a vymezení oproti metodě regulace užívané v jiných právních odvětvích
5. Charakteristika fiskální části finančního práva
  - obecná charakteristika fiskální části
  - systematizace fiskální části a charakteristika pododvětví
6. Charakteristika nefiskální části finančního práva
  - obecná charakteristika nefiskální části
  - systematizace nefiskální části a charakteristika pododvětví
7. Prameny finančního práva a obecné principy finančního práva
  - charakteristika materiálních pramenů finančního práva
  - charakteristika formálních pramenů finančního práva
  - zásady finančního práva, obecné principy finančního práva
  - zásady tvorby finančního práva
  - struktura finančněprávních předpisů a norem
8. Finančněprávní vztahy

- finanční vztahy, finančněprávní vztahy
  - prvky finančněprávních vztahů vč. subjektivity ve finančním právu
  - předpoklady vzniku a existence finančněprávních vztahů
  - charakteristika finančněprávních vztahů
  - členění finančněprávních vztahů
  - odpovědnost ve finančním právu
9. Finanční správa
- pojem a charakteristika finanční správy
  - systém finanční správy
  - právo finanční správy
  - uplatnění administrativněprávní metody regulace v působení na předmět finanční správy
  - nenormativní akty finanční správy
  - působnost Ministerstva financí
10. Finanční správa České republiky
- pojem
  - postavení Finanční správy České republiky v systému orgánů veřejné správy
  - věcná a místní příslušnost
  - právní regulace řízení před Finanční správou České republiky
11. Celní správa České republiky
- pojem
  - postavení celních orgánů v systému orgánů veřejné správy
  - věcná a místní příslušnost
  - právní regulace řízení před orgány celní správy
12. Finanční právo procesní
- pojem a podstata finančního práva procesního
  - použití správního řádu v řízení před orgány finanční správy
  - vztah správního řádu a daňového řádu
  - jiné procesy ve finančním právu
13. Měnové právo - regulace peněžního zřízení
- pojem a charakteristika měnového práva
  - právní úprava peněžní jednotky
  - emisní banka a emise peněz
  - nakládání s padělanými a pozměněnými penězi
14. Měnové právo - regulace platebního styku
- hotovostní oběh a platební styk
  - platební transakce
  - některá opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti
  - elektronické peníze
  - platební systém
15. Česká národní banka
- právní regulace postavení ČNB
  - organizace a struktura ČNB
  - hlavní cíl ČNB
  - řízení před ČNB
16. Finanční arbitr
- arbitrážní řízení, principy, osoby zúčastněné na arbitrážním řízení

- pojem arbitr
  - postavení a funkce finančního arbitra, vztah k centrální bance
17. Právní regulace bankovního dohledu
- právní regulace bank v ČR
  - jednotná licence
  - bankovní dohled
  - odpovědnost ve veřejném bankovním právu
18. Právní regulace pojišťovnictví
- charakteristika právní regulace pojišťovnictví a pojištění
  - pojistné fondy
  - subjekty v pojišťovnictví, charakteristika profesí v pojišťovnictví
  - pojistný kmen
  - dohled v pojišťovnictví
19. Devizové právo
- charakteristika devizového práva v systému finančního práva
  - subjekty devizového práva
  - působnost devizových orgánů
  - devizová hodnota
  - mimořádná opatření v devizovém hospodářství
20. Právo kapitálového trhu
- charakteristika práva kapitálového trhu v systému finančního práva
  - subjekty práva kapitálového trhu
  - dohled v oblasti kapitálového trhu
21. Rozpočtové právo - právní regulace státního rozpočtu
- charakteristika rozpočtového práva
  - státní rozpočet – pojem, skladba, obsah
  - rozpočtový proces a kontrola
  - státní závěrečný účet
  - rozpočtové provizorium
22. Rozpočtové právo – instituce veřejných (státních) financí
- charakteristika organizační složky státu a příspěvkové organizace, zásadní rozdíly
  - vazby na státní rozpočet
  - státní fondy České republiky
  - postavení Národního fondu
23. Rozpočtové právo - právní regulace rozpočtů územních samosprávných celků
- fiskální federalismus, pojem
  - základní principy a instituty místních rozpočtů
  - struktura
  - rozpočtový proces
  - kontrola, odpovědnost za porušení rozpočtové kázně
  - hospodaření svazků obcí
24. Finanční kontrola
- obecné vymezení pojmu kontrola
  - kontrola ve veřejné správě jako součást systému kontrol, funkce kontroly ve veřejné správě
  - pojem finanční kontrola, základní instituty, druhy finanční kontroly
  - vnitřní kontrolní systém

- finanční kontrola veřejných rozpočtů a státních fondů
- kontrola státního rozpočtu
- NKÚ

25. Bilanční právo

- charakteristika bilančního práva v systému finančního práva
- subjekty bilančního práva
- daňová evidence
- účetnictví

POVINNÝ PŘEDMĚT: DAŇOVÉ PRÁVO HMOTNÉ A PROCESNÍ

1. Berní právo

- pojem a charakteristika práva kapitálového trhu v systému finančního práva
- pojem „daň“ v ekonomickém a právním smyslu, pojetí daně v daňovém řádu
- prameny berního práva
- systém berního práva
- zásady berního práva a zásady tvorby berního práva
- interpretace norem berního práva

2. Konstrukční prvky daně

- subjekt daně
- objekt zdanění
- základ daně
- daňová sazba
- korekční prvky
- správce daně
- rozpočtové určení
- podmínky placení

3. Soustava daní a poplatků v České republice

- klasifikace daní podle dopadu daně
- klasifikace daní podle vztahu poplatníka a plátce
- klasifikace daní podle subjektu
- klasifikace daní podle objektu
- klasifikace daní podle vazby na důchod poplatníka
- klasifikace daně podle stanovení hodnoty daně vzhledem k daňovému základu
- klasifikace poplatků

4. Právní regulace důchodových daní - daň z příjmů fyzických osob

- charakteristika a konstrukce DPFO
- rozpočtové určení DPFO
- správa DPFO
- vzájemné vazby důchodových daní

5. Právní regulace důchodových daní - daň z příjmů právnických osob

- charakteristika a konstrukce DPPO
- rozpočtové určení DPPO
- správa DPPO

- vzájemné vazby důchodových daní
6. Právní regulace majetkových daní - daň z pozemků
    - charakteristika a konstrukce daně z pozemků
    - rozpočtové určení daně z pozemků
    - správa daně z pozemků
  7. Právní regulace majetkových daní - daň ze staveb
    - charakteristika a konstrukce daně ze staveb
    - rozpočtové určení daně ze staveb
    - správa daně ze staveb
  8. Právní regulace majetkových daní - transferové daně
    - soustava transferových daní
    - charakteristika a konstrukce transferových daní
    - rozpočtové určení transferových daní
    - správa transferových daní
  9. Právní regulace majetkových daní - daň silniční
    - charakteristika a konstrukce daně silniční
    - rozpočtové určení daně silniční
    - správa daně silniční
  10. Právní regulace nepřímých daní - daň z přidané hodnoty
    - charakteristika a konstrukce DPH
    - rozpočtové určení DPH
    - správa DPH
  11. Právní regulace nepřímých daní - akcízy
    - soustava akcíků vč. energetických daní
    - charakteristika a konstrukce akcíků
    - rozpočtové určení akcíků
    - správa akcíků
  12. Místní poplatky
    - soustava místních poplatků
    - charakteristika a konstrukce místních poplatků
    - rozpočtové určení místních poplatků
    - správa místních poplatků
    - tvorba obecně závazných vyhlášek k místním poplatkům
  13. Správní poplatky
    - soustava správních poplatků
    - charakteristika a konstrukce správních poplatků
    - rozpočtové určení správních poplatků
    - správa správních poplatků
    - placení správních poplatků
  14. Soudní poplatky
    - soustava soudních poplatků
    - charakteristika a konstrukce soudních poplatků
    - rozpočtové určení soudních poplatků
    - správa soudních poplatků
    - placení soudních poplatků
  15. Další poplatky a zvláštní dávky poplatkového charakteru

- ekologické poplatky
  - poplatky spojené s užíváním dálnic a silnic
  - charakteristika a konstrukce
  - rozpočtové určení
  - správa a placení
16. Správa daní – obecná charakteristika
- pojem a podstata správy daní
  - daňový proces a daňové řízení
  - základní zásady správy daní a vztah k základním zásadám činnosti správních orgánů
  - subsidiární použití správního řádu
  - charakteristika jednotlivých etap správy daní, daňového řízení, dílčích daňových řízení, jiných řízení a postupů při správě daní
  - autoaplikace
17. Správce daně
- systém správců daně
  - věcná, místní a funkční příslušnost
  - dožádání, delegace, atrakce
18. Osoby zúčastněné na správě daní
- daňový subjekt
  - subjektivita
  - zastupování
  - třetí osoby
19. Informace ve správě daní
- mlčenlivost ve správě daní
  - ochrana a poskytování informací
  - dokumentace ve správě daní
20. Doručování a čas při správě daní
- základní a náhradní způsoby doručování
  - neúčinnost doručení
  - zákonné a správcovské lhůty
  - prodloužení lhůty, navrácení lhůty v předešlý stav
21. Vyhledávací činnost a závazné posouzení
- vyhledávací činnost
  - registrační povinnost
  - závazné posouzení
  - subsidiární použití daňového řádu
22. Nalézací řízení
- pojem
  - vyměřovací proces, vztah mezi autoaplikací a vyměřovacím řízením
  - instituty vyměřovacího procesu
  - subsidiární použití daňového řádu
23. Inkasní správa
- „JIM“
  - evidence daní
  - dělená správa
  - vybírání daní

- zajištění daní
  - charakteristika možností exekucí v daňových věcech
  - subsidiární použití daňového řádu
24. Opravné prostředky při správě daní
- řádné a mimořádné opravné prostředky
  - odvolání a rozklad
  - obnova řízení
  - soudní přezkum
25. Dozorčí prostředky při správě daní
- obnova řízení
  - přezkumné řízení
  - soudní přezkum
  - další (původně dle ZSDP opravné) prostředky

VOLITELNÝ PŘEDMĚT: PRÁVO EVROPSKÉ UNIE

1. Vývoj Evropské unie a Evropských společenství. Vznik Evropských společenství v 50. letech 20. století. Zakládající členové a jednotlivá rozšíření. Důvody a okolnosti vzniku Evropské unie. Splynutí Evropské unie a Evropského společenství. Budoucnost Evropské unie. Jiné evropské mezinárodní organizace.
2. Soudní dvůr EU - složení této soustavy, pravomoc a příslušnost jednotlivých složek (Soudní dvůr, Tribunál, Soud pro VS).
3. Soustava institucí (orgánů) Evropské unie. Evropský parlament, Rada, Evropská rada, Komise, Soudní dvůr a další soudy Evropské unie. Jejich složení, ustavování a role ve srovnání s typickými státními orgány. Evropské volby
4. Vzájemné vazby mezi hlavními orgány EU
5. Primární právo Evropské unie. Přehled zřizovacích smluv a jejich vývoj. Smlouva o Ústavě pro Evropu a Lisabonská smlouva. Zřizovací smlouvy jako pramen mezinárodního práva. Primární právo Evropské unie. Jazykový režim Evropské unie.
6. Sekundární právo Evropské unie. Povaha nařízení a jeho postavení vůči vnitrostátnímu právu. Povaha směrnice, její základní účel, důvody a meze přímého účinku a nepřímý účinek. Rozhodnutí. Publikace práva Evropské unie.
7. Legislativní procedury v Evropské unii. Výsledky legislativního procesu. Role Komise, Rady a Evropského parlamentu v legislativním procesu. Jednotlivé typy legislativních procedur. Demokratický deficit. Rozhodování v Radě a Evropské radě.
8. Žalobní řízení před Soudním dvorem a Tribunálem. Žaloba na porušení smlouvy a jí předcházející řízení Komise. Prosazování práva Evropské unie vůči členskému státu pokutami. Žaloba na neplatnost a nečinnost.
9. Řízení o předběžné otázce. Smysl řízení o předběžné otázce. Soudy oprávněné a povinné k položení předběžné otázky. Obsah předběžné otázky a její význam pro dotazující se soud a další soudy členských států.
10. Volný pohyb zboží mezi členskými státy. Zákaz cel a dávek s obdobným účinkem. Zákaz daňové diskriminace Zákaz množstevních omezení a opatření s rovnocenným účinkem a výjimky z něj. Harmonizace zbožího práva členských států.

11. Celní unie. Zákaz cel a dávek s obdobným účinkem uvnitř Evropské unie. Jednotná vnější celní politika navenek. Její limity v právu Světové obchodní organizace. Výkon celní politiky členskými státy.
12. Volný pohyb (fyzických) osob. Povaha této svobody. Pořádková omezení. Zákaz diskriminace v přístupu k zaměstnání a osobnímu podnikání. Uznávání kvalifikace. Daňový režim a sociální zabezpečení migrantů.
13. Pohyb osob v rámci tzv. schengenského prostoru. Postavení občanů nečlenských zemí.
14. Volný pohyb služeb, kapitálu a plateb. Volné poskytování a přijímání služeb mezi členskými státy. Svoboda investic kapitálu mezi členskými státy. Volná úhrada plateb za zboží, služby a v souvislosti s migrací pracovníků a investicemi kapitálu.
15. Přednost práva Evropské unie, resp. dříve práva Evropských společenství před právem národním členských států. Přímý účinek.
16. Občanství Evropské unie jako základ volného pohybu osob v Evropské unii.

VOLITELNÝ PŘEDMĚT: PRÁVO MEZINÁRODNÍHO OBCHODU

1. Pojetí práva mezinárodního obchodu, tři roviny úpravy MPO a jejich regulace. Lex mercatoria.
2. Mezinárodní ekonomické právo – pojem, prameny úpravy, subjekty (státy a mezinárodní organizace), význam WTO pro regulaci mezinárodního obchodu.
3. Světová obchodní organizace – vývoj od GATT 1947 po WTO, rozdíly, struktura WTO, struktura dohod WTO, obsah dohod, DOHA round a jeho výsledky.
4. Regulace vnějších obchodních styků EU. Smluvní a autonomní nástroje obchodní politiky EU.
5. Metoda přímá a její využití v oblasti regulace mezinárodní koupě a prodej. Úmluva OSN o smlouvách o mezinárodní koupi zboží – základní vymezení, aplikační předpoklady, vyplnění mezer (vztah s metodou kolizní), analýza článku 9, analýza článku 7 a 8.
6. Úmluva OSN o smlouvách o mezinárodní koupi zboží – vznik kupní smlouvy, práva a povinnosti prodávajícího. Analýza INCOTERMS včetně jejich významu pro úpravu dodací podmínky.
7. Úmluva OSN o smlouvách o mezinárodní koupi zboží Práva a povinnosti kupujícího. Analýza platební podmínky včetně prostředků platebního styku.
8. Úmluva OSN o smlouvách o mezinárodní koupi zboží – porušení smlouvy, nároky vyplývající z porušení, vyloučení odpovědnosti za náhradu škody.
9. Vstup na cizí trhy – joint ventures, mezinárodní distributorská smlouva, mezinárodní smlouva o obchodním zastoupení, mezinárodní franchising.
10. Financování mezinárodních obchodních transakcí – mezinárodní faktoring, mezinárodní forfaiting. Státní podpora exportu. Dokumentární způsoby plateb.
11. Mezinárodní přeprava. Analýza typů a jejich právní regulace. Vztah kupní a přepravní smlouvy – analýza dodací podmínky.
12. Soukromoprávní pohled na investice: mezinárodní dodávka investičních celků. Veřejnoprávní pohled na investice: ochrana investic a řešení sporů.
13. Kontrola a inspekce v oblasti mezinárodního obchodu. Význam kontroly v kupních (a i dalších smlouvách) – analýza reklamačního procesu s možností využití externí kontroly.
14. Mezinárodní transfer technologií – licenční smlouva, konzultační smlouva, manažerská smlouva.
15. Řešení sporů v mezinárodním obchodě – obecně včetně ADR.
16. Řešení sporů před soudy obecnými – zásady, prameny (včetně evropských), mezinárodní pravomoc, uznání, vykonatelnost, výkon.
17. Mezinárodní rozhodčí řízení – obecná charakteristika, prameny, rozhodčí smlouva.

18. Mezinárodní rozhodčí řízení - vztah soudů obecných a rozhodčích (zrušení rozhodčího nálezu, odepření výkonu, odepření uznání a výkonu).
19. Mezinárodní rozhodčí řízení – uznání a výkon dle Úmluvy o uznání cizích rozhodčích nálezů.

VOLITELNÝ PŘEDMĚT: SPRÁVNÍ PRÁVO HMOTNÉ A PROCESNÍ

1. Správní právo - pojem, charakteristika, systém a prameny. Věda správního práva a správní věda.
2. Veřejná správa - pojem, charakteristika a systém. Státní správa a její charakteristické rysy. Samospráva a její charakteristické rysy.
3. Normy správního práva a jejich členění. Realizace norem správního práva. Správní uvážení, neurčité pojmy.
4. Subjekty správního práva a subjekty veřejné správy, působnost a pravomoc. Správně právní vztahy.
5. Veřejná správa jako organizace, organizačně technické principy veřejné správy.
6. Ústavní a zákonné základy organizace veřejné správy. Organizace státní správy.
7. Ústavní a zákonné základy organizace samosprávy.
8. Obce a kraje (místní a regionální samospráva).
9. Podíl občanů na územní správě. Místní referendum.
10. Veřejná služba.
11. Veřejná správa jako činnost. Funkce, metody a formy veřejné správy.
12. Individuální správní akty, jejich charakteristika, členění, náležitosti, vady a vlastnosti.
13. Normativní správní akty, jejich charakteristika a členění.
14. Právní záruky ve veřejné správě.
15. Kontrola jako součást veřejné správy, její funkce, požadavky, pojetí, specifika kontroly veřejné správy.
16. Státní kontrola.
17. Soudní kontrola veřejné správy.
18. Kontrola veřejné správy prostřednictvím vyřizování peticí. Stížnosti.
19. Kontrola veřejné správy realizovaná Veřejným ochráncem práv. Svobodný přístup k informacím.
20. Odpovědnost za škodu nebo nemateriální újmu způsobenou nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem.
21. Správně-právní odpovědnost a odpovědnost za porušení norem správního práva, pojem, systém.
22. Odpovědnost za přestupky.
23. Odpovědnost za jiné správní delikty.
24. Pojem správního procesu a správního práva procesního. Správní řízení.
25. Správní řád, pojem, systematika, rozsah působnosti. Subsidiarita správního řádu.
26. Základní zásady činnosti správních orgánů.
27. Správní orgány jako subjekty správního řízení.
28. Dotčené orgány. Závazné stanovisko.
29. Účastníci správního řízení, zastoupení.
30. Postup před zahájením řízení.
31. Zahájení a průběh správního řízení.
32. Doručování.
33. Zastavení a přerušování správního řízení.
34. Prostředky k zajištění průběhu a účelu řízení.
35. Zjišťování podkladů pro rozhodnutí, důkazy. Předběžné otázky a jejich řešení.

36. Rozhodnutí. Právní moc a vykonatelnost rozhodnutí. Nicotnost rozhodnutí.
37. Řádné opravné prostředky.
38. Mimořádné opravné prostředky a prostředky dozoru.
39. Ochrana před nečinností.
40. Tzv. jiné úkony podle správního řádu.
41. Exekuce.
42. Veřejnoprávní smlouvy.
43. Opatření obecné povahy

Pozn.:

Předmětem státní závěrečné zkoušky z předmětu Občanské právo hmotné a procesní je platná a účinná právní úprava, znalost nového občanského zákoníku nebude vyžadována.

Poslední revize kateder: 25. 3. 2013

MASARYKOVA UNIVERZITA, PRÁVNICKÁ FAKULTA, Veveří 70, 611 80 Brno
tel.: +420 549 49 1211 • fax: +420 541 210 604 • www.law.muni.cz
Bankovní spojení: KB, pobočka Brno, č.ú.: 85636621/0100 • IČ: 00216224 • DIČ: CZ00216224